

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЩОДО МІНІМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ

Мотивуючим фактором запровадження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності є, без сумніву, подолання мінімізації податкових зобов'язань. Саме для виходу «з тіні» середньої ланки суб'єктів господарювання встановлюється спрощений режим, що дозволяє без зайвих витрат організувати та здійснювати облік та справляння податків, замінивши ряд платежів та дій щодо їх облік) та декларування сплатою єдиного податку. Однак із введенням у дію глави 1 розділу XIV на практиці виникли запитання щодо використання норм, викладених у цій главі. Ми зупинимося саме на поряд) обрання спрощеної системи оподаткування суб'єктами господарювання, що здійснюють виробництво та продаж ювелірних виробів.

Преамбулою до дослідження поставлених вище питань визначимо принцип податкового законодавства - презумпцію правомірності рішень платника, згідно з яким платники податків, що займаються виробництвом та продажем ювелірних виробів, у зв'язку із запровадженням єдиного податку Податковим кодексом України, перебуваючи до вступу глави 1 розділу XIV в дію на спрощеній системі оподаткування, усвідомлюючи неоднозначність трактування норм щодо віднесення їх до платників єдиного податку, тлумачили їх на свою користь та продовжували працювати згідно з нею. Унаслідок цього на практиці відносно них примусово були анульовані свідоцтва про сплату єдиного податку, крім того, ще й застосовані санкції відповідно до підп. 296.5.5 п. 296.5 Податкового кодексу України. Результатом подібних, не відповідних принципам податкового законодавства, дій, імовірно, є тінізація цього

сектору економіки.

Податковий кодекс України (п. 291.5 ст. 291) прямо вказує те, що платниками єдиного податку не можуть бути суб'єкти господарювання (юридичні та фізичні особи-підприємці), які здійснюють видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення (крім виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних виробів та побутових виробів з дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння). Для конкретизації понять, що використовуються законодавцем, потрібно звернутися до спеціального Закону України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» № 637. де ст. 1 визначені такі поняття: дорогоцінні метали - золото, срібло, платина і метали платинової групи (паладій, іридій, родій, осмій, рутеній) у будь-якому вигляді та стані (сировина, сплави, напівфабрикати, промислові продукти, хімічні сполуки, вироби, відходи, брухт тощо); дорогоцінне каміння - природні та штучні (синтетичні) мінерали в сировині, необробленому та обробленому вигляді (виробах). Аналіз зазначених норм дозволяє зробити висновок про наявність різного тлумачення понять.

Пунктом 291.7 ст. 291 до побутових послуг віднесено виготовлення за індивідуальним замовленням та послуги з ремонту ювелірних виробів. Таким посиленням законодавець нібито наділяє правом обрати другу групу платників щодо такої діяльності. Однак у п. 291.4 ст. 291 відносно другої групи платників прямо вказано, що дія цього пункту не поширюється на фізичних осіб, що займаються вказаними вище видами діяльності, та вони повинні обрати третю чи п'яту групу платників, серед яких виділені саме фізичні особи- підприємці. Таким чином, можна зробити висновок, що заборона на перехід на спрощену систему оподаткування поширюється тільки на юридичних осіб, що займаються виготовленням ювелірних виробів та ін., якщо не брати до уваги реалізацію принципу презумпції правомірності рішень платника.

На наш погляд, подібна ситуація свідчить насамперед про дискримінацію організаційно-правових форм здійснення підприємницької діяльності. Тим більше, відсутня логіка щодо подібного вирішення питання, усвідомлюючи те, що такий вид діяльності суворо контролюється державою та потребує ліцензування. У зв'язку з появою ряду листів ДПА України від 26.01.2012 р. № 46\ 17-1210 «Щодо застосування спрощеної

системи оподаткування» та від 06.02.2012 р. № 344\7\І 7-1217 «Щодо застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктами господарювання, які здійснюють виробництво та продаж ювелірних виробів» юридичні особи були вимушені переформувати свій бізнес, переоформлюючи види діяльності щодо вироблення та реалізації на фізичних осіб - підприємців, суб'єктів підприємницької діяльності.

Вважаємо, що пошук способів мінімізації саме і засвідчує факт появи тіньової економіки. Необхідно не тільки закріпити нормами Податкового кодексу України такі демократичні принципи податкового законодавства, як презумпція правомірності рішень платника; нейтральність оподаткування та стабільність, а ще й сформувані практику застосування та реалізації таких принципів для створення ситуації, відповідно до якої була відсутня мотивація у платника до мінімізації податкових зобов'язань.